

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний

(назва інституту / факультету)

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Заячук М.Д.
“31” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Антропогенне ландшафтознавство

(назва навчальної дисципліни)

ВК.1 вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма A4.07_84282 Середня освіта (Географія)

(назва програми)

Спеціальність A4.07 Середня освіта (Географія)

(вказати: код, назва)

Галузь знань A Освіта

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий, магістерський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Антропогенне ландшафтознавство складена відповідно до освітньо-професійної програми Середня Освіта (Географія) затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Фельковича (протокол № 5 від «28» квітня 2025 року).

Розробник: Дячук Аліна Іванівна, асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, к. геогр. н.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

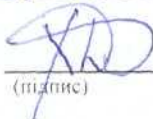
Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Дячук Аліна Іванівна, асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, к. геогр. н.

Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

Протокол № від “31” 08 2026 року

Завідувач кафедри

Дарія Холявчук
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету

Протокол №1 від “31.08” 2026 року

Голова методичної ради інституту /факультету

Наталя АНДРУСЯК
(прізвище та ініціали)

Мета, завдання і пререквізити навчальної дисципліни. Мета – сформувати у студентів загальнонаукові та конкретні науково-рефлексивні знання про антропогенні ландшафти, а також розвинути науково-методичні і прикладні навички їх вивчення в цілях раціонального використання. Завдання - закласти в студентів уявлення про нерозривну єдність усіх природних компонентів ландшафтної сфери Землі, знання про природні та антропогенні комплекси, наукові основи оптимізації взаємовідносин людини і природи, принципи і методи створення культурних ландшафтів, освоїти методику складання карт антропогенних ландшафтних комплексів, знати принципи їх побудови і способи зображення, оцінки сучасного стану їх антропопресії. **П.**

Результати навчання

Загальні компетентності. K03. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. K11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності. K14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер. K15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. K16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер. K17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер. K18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

Програмні результати навчання. ПР05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження. ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер. ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів. ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень. ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю. ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних. ПР17. Вміти здійснювати комплексний аналіз перебігу природних небезпечних процесів і явищ.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	6	11	3	90	22	14	-	-	54	-	залік
Заочна	6	11	3	90	4	4			82		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

	усього	у тому числі					ус бог о	у тому числі				
		л	п	л	інд	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи антропогенного ландшафтознавства.												
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання антропогенного ландшафтознавства.	4	2		-		2		1				8
Тема 2 . Становлення та розвиток антропогенного ландшафтознавства.	6	2		-		4		1				8
Тема 3. Питання теорії і термінології в антропогенному ландшафтознавстві.	7	2		-		5			1			10
<i>Разом за ЗМ 1</i>	<i>17</i>	<i>6</i>		-		<i>11</i>	<i>29</i>	<i>2</i>	<i>1</i>			<i>26</i>
Змістовний модуль 2. Типологічні структури і межі антропогенних ландшафтів.												
Тема 1. Організація та рівні пізнання антропогенних ландшафтів, таксономія їх типологічних структур.	7	2	1	-		4		1				8
Тема 2. Класифікація та межі антропогенних ландшафтів.	5	2				3			1			10
Тема 3. Класи антропогенних ландшафтів (каркасні та фонові).	20	6				14			1			10
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>32</i>	<i>10</i>	<i>1</i>			<i>21</i>	<i>31</i>	<i>1</i>	<i>2</i>			<i>28</i>
Змістовий модуль 3. Ландшафтознавче картографування												
Тема 1. Ландшафтні карти: науковий зміст і функції	7	2	1			4		1				10
Тема 2. Методичні основи ландшафтознавчого картографування	12	2	2			8			1			8
Тема 3. Навчальне й експериментальне ландшафтознавче картографування.	22	2	10			10						10
<i>Разом за ЗМ 3</i>	<i>41</i>	<i>6</i>	<i>13</i>			<i>22</i>	<i>30</i>	<i>1</i>	<i>1</i>			<i>28</i>
Усього годин	90	22	14			54	90	4	4			82

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Вступ до курсу. Об'єкт, предмет і завдання антропогенного ландшафтознавства.
2	Історія розвитку антропогенного ландшафтознавства. Становлення та розвиток антропогенного ландшафтознавства.
3	Питання теорії і термінології в антропогенному ландшафтознавстві. Регіональні структури та зональність антропогенних ландшафтів. Антропогенні геоекотони
4	Організація та рівні пізнання антропогенних ландшафтів, таксономія їх типологічних структур. Експертне оцінювання антропогенних ландшафтів
5	Класифікація та межі антропогенних ландшафтів. Класифікації антропогенних ландшафтів за генезисом, за змістом, за часом появи і тривалістю існування, за станом функціонування.
6	Класи антропогенних ландшафтів. Поселенські і дорожні ландшафти. Сільськогосподарські ландшафти. Лісові антропогенні ландшафти. Промислові й техногенні ландшафти. Водні антропогенні ландшафти. Белігеративні ландшафти. Тафальні та сакральні ландшафти

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми	Питання/завдання
1	Карти антропогенних ландшафтів : науковий зміст і функції	Вивчити основні підходи і принципи пізнання антропогенних ландшафтів та особливості їх картографування
2	Методичні основи ландшафтознавчого картографування	Проаналізувати етапи, способи і методи картографування антропогенних ландшафтів
3	Навчальне ландшафтознавче картографування.	Укласти типову легенду та картосхему антропогенних ландшафтних комплексів
4	Експериментальне ландшафтознавче картографування.	Укласти авторську легенду та картосхему антропогенних ландшафтних комплексів

Завдання для самостійної роботи студента

№	Назва теми (завдання - вивчити понятійну базу антропогенного ландшафтознавства, будову та структуру усіх класів антропогенних ландшафтів, їх соціально-економічні функції, екостан і систему моніторингу, заходи меліорації та збереження)	К-ть годин
1	Антропогенні парагенетичні ландшафтні комплекси (Що таке парагенетичний ландшафтний комплекс і чим він відрізняється від звичайного ПТК? Які механізми взаємозв'язку формують парагенетичні комплекси антропогенного походження? Які приклади антропогенних парагенетичних комплексів можна навести (кар'єрно-відвальні, меліоративні)? Яке практичне значення має вивчення парагенетичних зв'язків для управління територією?)	2
2	Антропогенні геоекотони (Що таке геоекотон і чим антропогенний геоекотон відрізняється від природного? Які фактори зумовлюють формування перехідних зон між антропогенними та природними ландшафтами? Яку роль відіграють геоекотони у стійкості ландшафтних систем? Які приклади антропогенних геоекотонів характерні для урбанізованих територій?)	2

3	<p>Регіональні структури та зональність антропогенних ландшафтів (Які принципи покладено в основу виділення регіональних структур антропогенних ландшафтів?</p> <p>Як прояв зональності антропогенних ландшафтів відрізняється від природної зональності?</p> <p>Які чинники впливають на регіональну диференціацію антропогенних ландшафтних комплексів?</p> <p>Яке значення має вивчення регіональних структур для територіального планування?)</p>	2
4	<p>Експертне оцінювання антропогенних ландшафтів (Які критерії використовують для експертного оцінювання стану антропогенних ландшафтів?</p> <p>Які методи застосовують при проведенні ландшафтної експертизи?</p> <p>Яка роль бальної оцінки у визначенні ступеня трансформації ландшафтів?</p> <p>Як результати експертного оцінювання використовуються для прийняття управлінських рішень?)</p>	2
5	<p>Поселенські і дорожні ландшафти (Які особливості формування поселенських ландшафтів різних типів (міських, сільських)?</p> <p>Чим характеризуються дорожні ландшафти як лінійні антропогенні системи?</p> <p>Яка структура та функціональні зони характерні для поселенських ландшафтів?</p> <p>Які екологічні проблеми пов'язані з розвитком поселенських і дорожніх ландшафтів?)</p>	2
6	<p>Сільськогосподарські ландшафти (Які типи сільськогосподарських ландшафтів виділяють за характером використання?</p> <p>Як агротехнічні заходи впливають на трансформацію природних ландшафтів?</p> <p>Які проблеми деградації характерні для сільськогосподарських ландшафтів?</p> <p>Які перспективи оптимізації сільськогосподарських ландшафтів існують?)</p>	2
7	<p>Лісові антропогенні ландшафти (Чим відрізняються природні ліси від лісових антропогенних ландшафтів?</p> <p>Які типи лісових антропогенних ландшафтів виділяють (похідні, культурні насадження)?</p> <p>Яка роль лісовідновлення та лісорозведення у формуванні таких ландшафтів?</p> <p>Які екологічні функції виконують лісові антропогенні ландшафти?)</p>	2
8	<p>Промислові й техногенні ландшафти (Які типи промислових та техногенних ландшафтів виділяють за галузевою ознакою?</p> <p>Чим характеризуються кар'єрно-відвальні та териконові ландшафти?</p> <p>Які екологічні проблеми пов'язані з формуванням техногенних ландшафтів?</p> <p>Які методи рекультивації застосовують для відновлення техногенних ландшафтів?)</p>	3
9	<p>Водні антропогенні ландшафти (Які типи водних антропогенних ландшафтів виділяють (водосховища, канали, ставки)?</p> <p>Як гідротехнічне будівництво впливає на трансформацію природних водних систем?</p> <p>Які екологічні наслідки має створення штучних водойм?</p>	3

	Яке господарське значення мають водні антропогенні ландшафти?)	
10	Белігеративні ландшафти (Що таке белігеративні ландшафти і як вони формуються? Які приклади белігеративних ландшафтів характерні для територій воєнних дій? Яка тривалість і механізми відновлення белігеративних ландшафтів? Які екологічні та соціальні наслідки мають белігеративні ландшафти?)	3
11	Гуманістичні антропогенні ландшафти (Що розуміють під поняттям «гуманістичний ландшафт»? Які типи гуманістичних ландшафтів виділяють (рекреаційні, історико-культурні)? Яка роль естетичної та духовної цінності у формуванні гуманістичних ландшафтів? Як гуманістичні ландшафти пов'язані зі збереженням культурної спадщини?)	2
12	Тафальні та сакральні ландшафти (Що таке тафальні ландшафти і які об'єкти до них належать? Чим характеризуються сакральні ландшафти як особливий тип антропогенних комплексів? Яка роль традицій та вірувань у формуванні сакральних ландшафтів? Які проблеми охорони тафальних і сакральних ландшафтів існують сьогодні?)	2
13	Висотна диференціація антропогенних ландшафтів (Як висотна поясисть впливає на формування антропогенних ландшафтів у горах? Які типи антропогенних ландшафтів характерні для різних висотних поясів? Чим зумовлена специфіка господарського освоєння гірських територій? Які особливості трансформації природи мають місце на різних висотних рівнях?)	3
14	Районування антропогенних ландшафтів (Які принципи покладено в основу районування антропогенних ландшафтів? Які таксономічні одиниці використовують при районуванні? Чим відрізняється районування антропогенних ландшафтів від фізико-географічного районування? Яке практичне значення має районування для територіального управління?)	3
15	Зональність антропогенних ландшафтів (У чому проявляється зональність антропогенних ландшафтів? Як природна зональність трансформується під впливом господарської діяльності? Які відмінності мають антропогенні ландшафти різних природних зон? Яке значення має врахування зональності при плануванні природокористування?)	3
16	Регіональний антропогенно-ландшафтний прогноз (Які методи використовують для розробки антропогенно-ландшафтного прогнозу? Яка різниця між короткостроковим і довгостроковим прогнозуванням змін ландшафтів? Які чинники враховують при прогнозуванні розвитку антропогенних ландшафтів регіону? Яке практичне значення має регіональний прогноз для сталого розвитку території?)	3

Разом	54
-------	----

Методи навчання

- словесні методи (лекція, консультація, дискусія),
- практичні заняття
- графічні роботи.
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали).
- робота з книгою: навчально- методичною, науковою
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси – ресурси, мультимедійні, дистанційні, ютуб-канал кафедри)
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- науково-дослідницький проєкт;
- розрахункові та графічні практичні роботи;
- презентації та виступи на практичних заняттях
- онлайн-платформи Mentimeter.

Форми контролю

Форми поточного контролю: усна – поточне опитування, семінари; письмова - тестування, практичні роботи, проєкт.

Форма підсумкового контролю – залік.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, де враховуються результати поточного, модульного та підсумкового контролю.

За виконання практичних завдань здобувач може отримати максимум 30 балів, з них 5 балів відведено на перевірку самостійної роботи, за модульні – 30 балів, з них 5 балів відведено на перевірку самостійної роботи. Відповідно за виконання самостійної роботи здобувач може отримати максимум 10 балів. За перший змістовий модуль студент може отримати максимум 10 балів, за другий - 20, за третій - 30 балів.

Підсумковий контроль (залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	
2	3	5	3	3	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінок (умови заліків)
--------	-----------------------	---------------------------------

за національною шкалою	Оцінка (бали)	Пояснення	
Зараховано	A (90-100)	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Студент детально знає теоретичний матеріал і матеріал практичних занять, уміє давати визначення основних понять, розуміє сутність основних положень теорії та вільно їх трактує, оперує науковою термінологією. На запитання викладача по програмі курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види практичних робіт. Опрацював теми для самостійного вивчення.
Зараховано	B (80–89)	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	Студент знає теоретичний матеріал і матеріал практичних робіт, уміє давати визначення основних понять, володіє базовими положеннями. На запитання викладача відповідає чітко. Деякі положення не розкриває повністю. Виконав всі практичні роботи. Опрацював теми самостійного вивчення.
	C (70–79)	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	Все вище вказане студент виконує не повною мірою, однак добре знає теорію й практику, виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить вірні рішення. Опрацював теми для самостійного вивчення.
Зараховано	D60–69	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	Знає основні теоретичні положення, вміє, відповідає на більшу частину запитань викладача, виконав практичні завдання, опрацював більшість тем самостійного вивчення.

	E (50–59)	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	Знає окремі теоретичні положення, відповідає на частину запитань викладача, виконав практичні завдання, опрацював частину тем самостійного вивчення.
Незараховано	FX (35–49)	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Не виконані вимоги для оцінки “задовільно”.
	F (1–34)	Незадовільно (з обов’язковим повторним курсом)	-

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	зараховано
зараховано	B (80-89)	зараховано
	C (70-79)	зараховано
зараховано	D (60-69)	зараховано
	E (50-59)	зараховано
незараховано	FX (35-49)	(незараховано) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов’язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Об’єкт, предмет і завдання антропогенного ландшафтознавства
2. Історія становлення та розвитку антропогенного ландшафтознавства.
3. Основні підходи, принципи і методи пізнання антропогенних ландшафтів
4. Регіональні структури та зональність антропогенних ландшафтів.
5. Антропогенні геоекотони
6. Організація та рівні пізнання антропогенних ландшафтів, таксономія їх типологічних структур.
7. Експертне оцінювання антропогенних ландшафтів.
8. Класифікація та межі антропогенних ландшафтів.
9. Поселенські ландшафти.
10. Дорожні ландшафти.
11. Сільськогосподарські ландшафти.
12. Лісові антропогенні ландшафти.

13. Промислові й техногенні ландшафти.
14. Водні антропогенні ландшафти.
15. Белігеративні ландшафти.
16. Тафальні та сакральні ландшафти.
17. Рекреаційні ландшафти.
18. Гуманістичні антропогенні ландшафти.
19. Висотна диференціація антропогенних ландшафтів.
20. Районування антропогенних ландшафтів.
21. Зональність антропогенних ландшафтів.
22. Регіональний антропогенно-ландшафтознавчий прогноз.
23. Ландшафтні карти: науковий зміст і функції.
24. Методичні основи ландшафтознавчого картографування.
25. Навчальне й експериментальне ландшафтознавче картографування.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами неформальної освіти:

- робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;
- проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Coursera та інших фахових платформах.

Результати зараховуються для відповідних тем лекційних і практичних занять чи окремих модулів цієї навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література Основна

1. Гродзинський М.Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. 233с.-/ М.Д. Гродзинский. – К.: Либідь, 1995.
2. Денисик Г.І. Антропогенне ландшафтознавство: навчальний посібник. Частина І. Глобальне антропогенне ландшафтознавство / Г.І.Денисик. – Вінниця: ПП «ТД Видавництво Едельвейс і К», 2012. – 332 с.
3. Денисик Г.І. Антропогенні ландшафти Правобережної України / Г.І. Денисик – Вінниця: Арбат, 1998. – 292 с.
4. Денисик Г.І., Тімець О.В. Регіональне антропогенне ландшафтознавство. – Умань: Видавець «Сочінський», 2010. – 168 с.

Допоміжна

5. Денисик Г.І. Селитебні ландшафти Поділля / Г.І. Денисик, О.І. Бабчинська. – Вінниця: ПП «ВидавництвоТеза», 2006. – 256 с.
6. Денисик Г.І. Сільські ландшафти Поділля / Г.І. Денисик, А.Г. Кізюн. – Вінниця: ПП «ТД Едельвейс і К», 2012. - 200 с.
7. Домаранський А.О. Ландшафтне різноманіття: сутність, значення, метризація, збереження. – Кіровоград; ТОВ «ІМЕКС-ЛТД», 2006. – 146 с.
8. Лісові антропогенні ландшафти Поділля / Денисик Г.І., Канський В.С.. – Вінниця: ПП «ТД Едельвейс і К», 2011. - 168 с.

9. Пащенко В.М. Екоеволюція від сталого розвитку. // Супутник Київського географічного щорічника. Вип. 5. – Київський відділ Укр. геогр. Товариства, 2005 – 112 с.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.